

“Fidoying bo`lgaymiz seni, O`zbekiston!”

*O'zbekiston Respublikasi
Xalq ta'limi Vazirligi
Jizzax viloyati
Xalq ta'limi Boshqarmasi*

*Do'stlik tuman Xalq ta'limi muassasalar
faoliyatini metodik ta'minlash va tashkil etish
bo'limiga qarashli 10-umumiy o'rta ta'lim
maktabi tarix fani o'qituvchisi
NURG'OZIYEV SHUHRATning Isoatlik*

MUSTAQILLIK DARS ISHLANMASI

Mavzu: “Fidoying bo’lgaymiz seni, O’zbekiston!”

I. Darsning maqsadi:

Darsning ta’limiy maqsadi: yurtimiz kelajagining nechog’lik porloq bo’lishi yosh avlodga bog’liqligi hamda zamon bilan hamnafas yashash bugunning talabi ekanligini tushuntirish;

Darsning tarbiyaviy maqsadi:

-mustaqillik darsi orqali o’quvchilarni o’z yurtiga, tuprog’iga, ona vatanga mehr-muhabbatlarini, xalqini sevrishga o’zbek so’zidan faxrlanishga, tarixni asrash, yosh mustaqil diyorimizni asrab avaylashga o’rgatish.

-dunyoqarashi keng va chuqur bilimlarga ega bo’lgan vatanparvar yoshlarni tarbiyalash: shukronalik hissini uyg’otish;

Darsning rivojlantiruvchi maqsadi:

-o’quvchilarning dunyoqarashini kengaytirish, ularda milliy g’urur, iftixor tuyg’ularini rivojlantirish;

-o’quvchilar faolligi, iqtidor va salohiyatini rivojlantirish; ommaviy axborot vositalari bilan aloqa o’rnatishga qiziqtirish;

-o’quvchilarni voqea-hodisalarni tahlil qilish qobiliyatlarini rivojlantirish;

II. Tayanch kompetensiya elementlari:

Axborotlar bilan ishlash kompetensiyasi: televizor, radiyo, telefon orqali berilgan xabarlarni gapirib bera olish.

O’z-o’zini rivojlantirish kompetensiyasi: kattalarni hurmat qilish, ularning nasihatiga amal qilish, jamoat joylarga o’zini tuta bilish.

Milliy va umummadaniy kompetensiyasi: milliy bayramlarni, milliy qadriyatlarni, o’zi yashab turgan tarixiy obidalarni bilish va bir-biridan farqlash.

III. Yangi dars mazmunining tayanch tushunchalari, atamalari, tarixiy sana, nom va ismlar:

“Vatan”, “Mustaqillik”, “Istiqlol”, iftixor, O’zbekistonning mustaqillikka erishishi hamda qo’lga kiritilgan yutuqlar, Fidoyilar kerak Vatanga!, Fidoying bo’lgaymiz seni, O’zbekiston!

IV. O'quv jarayonining amalga oshirish texnologiyasi

Metod: “Guruhlarda ishlash”, “Suhbat” metodi, “Aralash”, “Hikoyani davom ettir”, “Aqliy hujum”

Dars turi: Yangi tushuncha va bilimlarni shakllantiruvchi

Dars materiallari va jihozlari: O'zbekiston Respublikasi Birinchi Prezidenti I.A.Karimovning “Ona yurtimiz baxtu iqboli va buyuk kelajagi yo'lida xizmat qilish – eng oliy saodatdir” deb nomlangan asari, darslik, globus, mustaqillik va vatan mavzusiga oid slaydlar va plakatlar, kartochkalar, oq qog'oz va markerlar.

Nazorat: Og'zaki, savol-javob, muhokama, kuzatish.

Baholash: Rag'batlantirish, 5 ballik reyting tizimi asosida.

DARSNING TUZILMASI

Shuhratbek.uz

№	Dars bosqichlari	Ajratilgan vaqt
1	Tashkiliy qism	2 daqiqa
2	O'quvchilarni faollashtirish	6 daqiqa
3	Mavzu yuzasidan ma'lumot berish	15 daqiqa
4	Mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	Darsga yakun yasash va baholash	5 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa

DARSNING BORISHI

Shuhratbek.uz

I. Tashkiliy qism.

Salomlashish. O'quvchilar davomati aniqlanadi. Dastlab o'qituvchi o'quvchilarni davlatimiz mustaqilligining yigirma olti yilligi bilan tabriklaydi. Sinfning darsga tayyorgarligi tekshiriladi. Darsda psixologik iqlim yaratish, dars shiori va maqsadini e'lon qilish.

Shuhratbek.uz

II. O'quvchilarni faollashtirish.

1 sentabr – Mustaqillik kuni mamlakatimiz istiqbolga erishgan, jahon xaritasida yangi, mustaqil va suveren davlat – O'zbekiston Respublikasi paydo bo'lgan, xalqimizning asriy orzu-intilishlari ro'yobga chiqqan buyuk tarixiy sana bo'lib, el-yurtimiz tomonidan eng ulug', eng aziz bayram sifatida doimo katta shodu xurramlik bilan nishonlanib kelinadi.

Shavkat Mirziyoyev.

Ta'til topshiriqlari (<http://shuhratbek.uz/category/oquvchilarga/yozi-tatil-topshiriqlari/>) asosida qisqacha suhbat o'tkaziladi (1-daqiqa). Suhbat mavzusi bevosita mustaqillik, tinchlik mavzulari bilan bog'lanib ketadi. O'quvchilarga quyidagi chizmadagi savollar beriladi:

1. «Mustaqillik» so'zini qanday izohlaysiz? Uning Vatanimiz taraqqiyotida qanday ahamiyatga ega?

2. Mamlakatimizda 26 yil davomida ta'lim tizimida amalga oshirilgan ishlarni bunyodkorlik, rivojlanish nuqtai nazaridan sharhlab bering?

3. Bugungi kunda yoshlarga berilayotgan e'tibor va imkoniyatlar nimalarda namoyon bo'lmoqda?

4. Fidoyilik nima? O'zbekiston Respublikasining mustaqilligi, rivoji yo'lida hamda uning jahon miyosida munosib o'rin olishida fidoyilik ko'rsatgan insonlardan kimlarni bilasiz?

Shuhratbek.uz

III. Mavzu yuzasidan ma'lumot berish.

O'qituvchi yangi mavzu yuzasidan ma'lumot berish uchun **“Fidoying bo'lgaymiz seni, O'zbekiston!”** deb nomlangan taqdimotdan foydalangan holda yoritadi. Mavzuni yoritish davomida **“Hikoyani davom ettir”** metodlardan qisman foydalaniladi.

MAVZU MA'RUZASI:

Insonni inson qatoriga qo'shadigan, xalqni xalq, yurtni yurt qiladigan, millatni boshqa millatlar qatoriga teng qo'yadigan buyuk va qudratli kuch, ulug' va aziz ne'mat — bu davlat mustaqilligidir.

Uzoq yillar qaramlik azob-uqubatlarini, jabr-sitamlarini tortgan, xo'rlangan, huquqlari oyoq-osti qilingan xalqimiz uchun esa mustaqillik ulug'dan ulug', buyukdan buyuk, bebaho tarixiy yutuq, eng oliy baxt, eng oliy saodat desak, ayni haqiqatni aytgan bo'lamiz.

Shu bois ham har yili 1-sentabr — Mustaqillik kuni yaqinlashgani sayin hayajonimiz oshadi, tasvirlab, ifodalab berish qiyin bo'lgan tuyg'ular vujudimizni egallaydi, qonimizga qo'shilib oqadi. Mamlakatimiz Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning mustaqilligimizning yigirma olti yillik bayramiga tayyorgarlik ko'rish va uni o'tkazish to'g'risidagi qarorining e'lon qilinishi esa qalbimizga go'zal bir bayram kayfiyatini olib kirdi. Qarorda bildirilgan yorqin fikrlar, ilgari surilgan hayotbaxsh g'oyalar, ezgu niyatlarga yo'g'rilgan vazifalar kishiga g'urur, faxr-iftixor bag'ishlaydi, yuksak mas'uliyat yuklaydi.

«Buyuk va bebaho ne'mat»

Mustaqillik-biz uchun nafaqat iqtisodiy imkoniyatlar, balki ma'naviy tiklanish imkoniyatini ham berdi. Biz mustaqil davlat sifatida o'zimizning ichki va tashqi siyosatimizni belgilab oldik. Mustaqillik tufayli sal bo'lmasa unutilayozgan, devorlari nurash darajasiga kelib qolgan qadriyatlarimiz tiklandi, sayqal topdi.

Olib borilayotgan islohotlar avvalo inson uchun, fuqarolar hayot tarzini yaxshilash uchun. Jumladan, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning "O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha harakatlar strategiyasi to'g'risida"gi farmoni ham olib borilayotgan islohotlar samaradorligini tubdan oshirishni, davlat va jamiyatning har tomonlama va jadal rivojlanishini ta'minlash uchun shart-sharoitlar yaratishni, mamalakatni modernizatsiyalashni va hayotning barcha sohalarini erkinlashtirishni maqsad qiladi.

«Mustaqillikning milliy taraqqiyotimiz, bugungi va kelgusi avlodlar taqdiri, kelajagi uchun beqiyos ahamiyati yillar o'tishi bilan tobora ortib bormoqda».

O'zbekistonning davlat mustaqilligi xalqimizning milliy manfaatlarini, tinch va osuda hayotini ta'minlash, mamlakatimizning xalqaro miqyosdagi obro'-e'tiborini yuksaltirishning mustahkam poydevori bo'lib qolmoqda.

Darhaqiqat, bugun O'zbekiston qanday yutuqlarga erishayotgan bo'lsa, barchasining zamirida mustaqillik bergan huquq, imkoniyat, vakolat turibdi. Mustaqillik tufayli, qarorda aytilganidek, jahon xaritasida O'zbekiston Respublikasi paydo bo'ldi. Birlashgan Millatlar Tashkilotida dunyo davlatlari bayroqlari qatorida O'zbekistonimiz bayrog'i ham hilpiray boshladi. Biz o'z nomimizdan o'zimiz gapirish, o'z taqdirimizni o'zimiz hal etish, o'z yurtimizga o'zimiz egalik qilishdek oliy huquqqa, baxtga muyassar bo'ldik.

Endi, gap shu yerga yetganda, o'zimizga o'zimiz oddiy, ammo hayotiy bir-ikki savolni berib ko'raylik: Mustaqillik bo'lmasa, O'zbekistonni dunyoda birov tanirmidi? Millat manfaati haqida so'z yuritish mumkinmidi? Kim ruxsat berardi o'zbek bolalari Vatan nomidan Olimpiya o'yinlari yoki jahon chempionatlariga borishiga? Bizga nasib etarmidi sportchilarimizning dunyo maydonlaridagi yorqin g'alabalarini ko'rish? O'n-o'n ikki yashar farzandlarimiz inson aql-zakovatini belgilovchi shohmot bo'yicha jahon chempioni bo'lishi, «oliy zotlar» san'ati hisoblangan pianino bo'yicha xalqaro

tanlovlarda o'zbek bolasi gran-pri sovrinlarini olishini kim o'ylabdi? Yoki maktab o'quvchilari, talabalar o'rtasida o'tgan matematika, fizika, ximiya kabi fanlar bo'yicha xalqaro olimpiadalarda farzandlarimiz g'olib bo'lishlariga kim ishonardi? Agar mustaqillik bo'lmaganida bu yoshlar ham ming-minglab ajdodlari kabi o'z iste'dodlarini namoyon qilolmay armonda qolishmasmidi?

Mustaqillik bizga nima berganini katta-katta iqtisodiy raqamlardan, ma'lumotlardan, oddiy odamlar tushunavermaydigan moliyaviy hisobotlardan axtarmay, oddiy kundalik hayotimizga qarab mulohaza yuritaylik, o'ylab ko'raylik, kechagi uy-joylarimiz qay ahvolda edi, bugunchi? Kechagi to'ylarimiz qanday o'tardi, bugunchi? Kecha bolalarimiz qanday maktablarda o'qirdi, bugunchi? Ular ta'lim olish uchun dunyoning qaysi mamlakatlariga o'qishga boraoldi, bugunchi?..

O'zbekistonda — oldin Andijonda, keyin Samarqandda, mana, bugun Jizzaxda avtomobil ishlab chiqaradigan zavodlar qurishga kim ruxsat berardi? Ispaniyadan tezyurar poyezd olib kelib, «Afrosiyob» nomi bilan qatnovga qo'yishimiz nari tursin, buni taklif sifatida aytishga jur'at etaolarmidik?..

Qashqadaryo va Surxondaryo viloyatlari hududlaridan tog'lar osha temir yo'li qurilishi xayolimizga kelganmidi? Angrendan Farg'ona vodiysiga tog'larni, qoyalarni teshib, temir yo'l o'tkaziladi, desak kim ishonardi? Agar o'sha zamonda sovet davlati rahbarlariga shu bunyodkorliklar loyihalarini ko'rsatib, qurilishga ruxsat so'raganimizda, tasavvur qilaylik nima bo'lardi? Yo ular aqldan ozardi, yo bizni aqldan ozganga chiqarardi...

Mustaqillik yillarida poytaxtimiz Toshkent chinakamiga dunyoning go'zal shaharlaridan biriga aylandi. Poytaxtimizning bugungi husni-jamoli, tarovati bilan kechagi ko'rinishi o'rtasida yer bilan osmoncha farq borligini hammamiz ko'rib-bilib turibmiz.

Mustaqilligimizning qisqa yigirma olti yilida erishilgan tarixiy yutuqlarni, buyuk bunyodkorliklarni aytib, yozib ado qilib bo'lmaydi. Bu o'zgarishlarni, muvaffaqiyatlarimizni dunyo ham tan olib turibdi. O'zbekistonning 2014 yildan 2017 yilgacha bo'lgan davrda yillik o'sish darajasi eng yuqori davlatlar orasida 5-o'rinda qayd etilgani ham buning tasdig'idir. O'zbekiston «Butunjahon baxt indeksi»ning yangi reytingida 158 mamlakat orasida 44-pog'onada, Mustaqil Davlatlar Hamdo'stligiga a'zo davlatlar orasida esa birinchi o'rinda qayd etildi. Yaqinda esa dunyoning qator nufuzli xalqaro tashkilotlari, tadqiqot institutlari tomonidan e'lon qilingan Baxtiyorlik va xushkayfiyatlilik indeksiga ko'ra, 142 mamlakat orasida O'zbekiston 3-o'rinni, Mustaqil Davlatlar Hamdo'stligi davlatlari o'rtasida 1-o'rinda turishi e'tirof etildi!

O'ylaylik, bundan atigi yigirma olti yil ilgari qaramlikda yashagan, tunu kun qora mehnat qilib, kosasi oqarmagan, haq-huquqlari oyoq osti qilinib, qatag'on azoblariga solingan xalqimiz bugun dunyoning eng baxtiyor va xushkayfiyat uch xalqidan biri, deb tan olinmoqda!

Bu baho qaysi mezonlarga ko'ra, berilmoqda? Mamlakatimiz iqtisodiyoti tez rivojlanib, xalqimiz turmushi obod bo'lib borayotgani, fuqarolarimiz huquqlari tobora mustahkam himoya qilinayotgani, tinchlik-osoyishtalik barqarorligi tufayli ana shunday yuksak e'tiroflarga sazovor bo'layapmiz.

Mustaqillik haqida fikr yuritganda, yurt qadrini o'ylaganda, ajdodlarimizdan bizga qolgan eng katta meros — shu aziz Vatan ekanligini anglaganda, bu muqaddas zaminda bobolarimiz, momolarimiz, ulug' ajdodlarimiz yotganini, bu yurtidan o'zga

borar makonimiz yo'qligi va bo'lmasligini ham his etganda, idrok etganda, yuraklarimizni titratib, qalblarimizdan o'tilib, bir nido keladi: **Fidoying bo'lgaymiz seni, O'zbekiston!**

MA'RUZA XULOSASI

Shuhratbek.uz

Aziz o'quvchilar! O'z aqli zakovatingiz, bilim va tafakkuringiz, kuch-g'ayratingizga, tog'dek tayanchingiz Vataningizga suyanib, marrani katta oling. Marrani doimo baland olib yashang, ertangi kun bizniki, sizdek shijoatli yoshlarimizniki! Shuni unutmangki, kelgusida erishadigan har bir g'alabangiz-yurtmiz g'alabasi O'zbekiston g'alabasidir!

Mana Braziliya mamlakatida bo'lib o'tgan "Rio-2016" olimpiyadasida O'zbekistonlik hamyurtlarimiz 13 ta medal bilan qaytdilar. Sportchilarimiz bu medal butun o'zbekistonliklarniki deb e'lon qildi. Albatta bunday ulkan yutuqlar o'z-o'zidan bo'lgani yo'q. Shunday sharoitlar yaratib bergan, mustaqilligimiz asoschisi O'zbekiston Respublikasining birinchi prezidenti I.Karimovdir.

Bu inson Butun O'zbekistonliklar qalbida mangu qoladi. U boshlagan ishlarni shogirdlari davom ettirmoqda. 2017- yil "Xalq bilan muloqot va inson manfaatlari yili"da mamlakatimiz Prezidenti Shavkat Mirziyoyev ulkan ishlarni boshladi.

IV. Mavzuni mustahkamlash.

Guruhlarda ishlash:

O'quvchilar 4 guruhga bo'linadi. Har bir guruhga yangi mavzu yuzasidan **"Fidoying bo'lgaymiz seni, O'zbekiston!"** mavzusini mustahkamlash uchun **"Chunki"** deb nomlangan kartochkalar tarqatiladi.

Berilgan kartochkadagi fikrga "Chunki" deb izoh aytiladi.

Ushbu kartochkadagi fikrga "Chunki" deb izoh ayting

Shuhratbek.uz

IFTIXOR

Mustaqillik davrida O'zbekiston iqtisodiyoti 5 karradan ziyod o'sdi. Mamlakat aholisi 10,5 millionga ko'paygan holda, uning daromadlari qariyb 9 barobar oshdi.

Chunki

Ushbu kartochkadagi fikrga "Chunki" deb izoh ayting

Shuhratbek.uz

IFTIXOR

AQSH ning "The Huffington Post" nashri tomonidan **Samarqand** shahri "Dunyoning albatta borib ko'rishi kerak bo'lgan 50 shahri" ro'yxatiga kiritilgan.

Ro'yxatga ko'ra MDH mamlakatlari orasida O'zbekiston yagona.

Chunki

Ushbu kartochkadagi fikrga "Chunki" deb izoh ayting

Shuhratbek.uz

IFTIXOR

Buyuk Britaniyaning nufuzli "Economist" jurnalining e'tirof etishicha, Vatanimiz poytaxti – azim Toshkent shahri **obodligi va yashash uchun qulayligi** jihatidan dunyo reytingida **140 ta shahar orasida 58-o'rinni egalladi.**

Chunki

Shuhratbek.uz

Ushbu kartochkadagi fikrga "Chunki" deb izoh ayting

<i>Shuhratbek.uz</i>	IFTIXOR	<i>Chunki</i>
	Mustaqillik davrida O'zbekistonda insonlarning o'rtacha yoshi 67 yoshdan 73.5 yoshga, ayollar o'rtasida esa 75.8 yoshga uzaydi	

V. Darsga yakun yasash va baholash.

Dars jarayonida faol qatnashgan o'quvchilar rag'batlantirilib o'tiladi. Savol va topshiriqning bajarilish sifatiga qarab o'quvchilar baholanadi. Dars xulosasi chiqariladi.

Dars davomida o'qituvchi javob bergan o'quvchilarni fikrlarini ochiqdan-ochiq tanqid qilmagan holda, to'g'ri yo'naltirib, rag'batlantirib borishi shart.

Sinf o'quvchilari va o'qituvchi birgalikda Oq yo'rgakka o'ragansan o'zing bizni, Oq yuvib, oq taragansan o'zing bizni degan so'zlar bilan boshlanuvchi **"O'zbekiston"** (Yulduz Usmonova) deb nomlangan qo'shiq yuqori emotsional kayfiyatda ijro etishadi.

VI. Uyga vazifa.

O'quvchilar quyidagi berilgan 4 ta rasmdan ixtiyoriy bittasini tanlab olishadi hamda shu rasimga mos mavzu tanlab, kelgusi darsga insho yoki matn yozib kelishadi.

Shuhratbek.uz

UYGA VAZIFA

Shuhratbek.uz

Quyidagi jadvalga O'zbekiston Respublikasi mustaqillikka erishgandan so'ng qo'lga kiritgan yutuqlaridan 26 tasini yozing

1)

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

11. _____

12. _____

13. _____

14. _____

15. _____

16. _____

17. _____

18. _____

19. _____

20. _____

21. _____

22. _____

23. _____

24. _____

25. _____

26. _____

Shuhratbek.uz

“O‘zbekiston Respublikasi mustaqilligining 26 yilligi bayramiga men ham o‘z bilimimni yanada oshirib hissa qo‘shmoqchiman” degan shior ostida Prezident asarlari, turli fanlarga oid qiziqarli kitoblarlardan 26 tasini o‘qib chiqish taklifi aytiladi.

Ouyidagi jadvalga siz o‘qimoqchi bo‘lgan kitoblarning ro‘yxatini yozing.

1) O‘zbekiston Respublikasi Birinchi Prezidenti I.A.Karimovning “Ona yurtimiz baxtu iqboli va buyuk kelajagi yo‘lida xizmat qilish – eng oliy saodatdir” deb nomlangan asari

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

7. _____

8. _____

9. _____

10. _____

11. _____

12. _____

13. _____

14. _____

15. _____

16. _____

17. _____

18. _____

19. _____

20. _____

21. _____

22. _____

23. _____

24. _____

25. _____

26. _____

Shuhratbek.uz

Quyidagi **“Fidoying bo‘lgaymiz seni, O‘zbekiston!”** shiori yozilgan rasmlar har bir guruh partasining oldiga qo‘yiladi.

1-GURUH

Shuhratbek.uz

2-GURUH

Shuhratbek.uz

3-GURUH

Shuhratbek.uz

Shuhratbek.uz

Quyidagi **“Fidoying boʻlgaymiz seni, Oʻzbekiston!”** shiori yozilgan rasmlar har bir guruh partasining oldiga qoʻyiladi.

Quyidagi rasm sinf doskasiga ilib qoʻyiladi

Shuhratbek.uz